

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 519/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen strategisesti merkittävien kiinteistöjen pakko-ottamisesta Suomen valtiolle

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Timo Heinonen/kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 519/2022 vp:

Miksi hallitus edelleen sallii kiinteistöjen myymisen venäläisille, vaikka näiden kauppajenlaaja-alaiset uhat ovat tiedossa,

miksi myytyjä kiinteistöjä erityisesti strategisesti merkittävillä paikoilla ei ole pakko-otettu valtiolle ja

onko hallitus vihdoin valmis pakko-ottamaan nämä kaikki kiinteistöt takaisin Suomen valtion omistukseen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Puolustusministeriö vastaa kiinteistönomistuksen valvonnasta ja sitä kautta siitä, että Suomeen ei pääsisi syntymään sellaista omistusta, joka vaarantaa Suomen turvallisuutta. Tätä työtä tehdään lupaprosessin, valtion etuosto-oikeuden ja lunastuksen kautta.

Hallitus antoi 20. lokakuuta 2022 eduskunnalle esityksensä kiinteistöomistuksen valvontaa koskevan lainsäädännön kehittämisestä. Hallitus esittää tarkennuksia eräiden kiinteistönhankintojen luvanvaraisuudesta annettuun lakiin, valtion etuosto-oikeudesta eräillä alueilla annettuun lakiin ja etuostolakiin.

Puolustusministeriö valmisteli kiireellisesti lainsäädäntöön sellaiset muutokset, jotka ehtivät vielä tällä vaalikaudella voimaan, jos eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen.

Puolustusministeriö käynnisti marraskuun alussa selvityshankkeen, jossa tarkastellaan mahdollisuuksia kiinteistökaupan rajoittamiseksi kansalaisuuden perusteella ml. täyskielto ja otetaan kantaa kaupan rajoittamisen mahdollisuuksiin perustuslain valossa. Selvitys tulee tältä osin valmistumaan 19.12.2022.

Kiinteistöjä pystyi ostamaan Suomessa vapaasti ilman valvontaa noin kahden kymmenen vuoden ajan. Näiden kiinteistöjen osalta tehdään tarvittavaa kartoitusta sekä tarkastellaan näiden omistusten muodostamaa turvallisuusuhkaa. Mikäli joku näistä kiinteistöistä osoittautuisi Suomen turvallisuutta vaarantavaksi voidaan näihin kiinteistöihin puuttua lailla kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta kansallisen turvallisuuden varmistamiseksi. Ministeriö, jonka toimialaan laissa mainitun edun turvaaminen kuuluu, valmistelee tarvittaessa lunastuspäätöksen. Näin ollen puolustusministeriö voi käynnistää lunastuksen maanpuolustusta ja alueellista koskemattomuutta koskevissa tapauksissa. Harkinta tehdään aina tapauskohtaisesti ja taustalla pitää olla lainsäädännön suomat mahdollisuudet ja harkintavalta.

Valtiolla ei ole realistista taloudellista mahdollisuutta pakkolunastaa kaikkia venäläisten omistuksessa olevia kiinteistöjä. Näiden kohteiden ylläpito ja mahdollinen myynti uusille omistajille tulisi järjestää ja se vaatisi uusia ja huomattavia resursseja eri muodoissa. Valtio puuttuu kuitenkin sellaisiin yksittäisten kohteiden omistukseen, jotka aidosti vaarantavat Suomen turvallisuuden. Tärkeää onkin, että omistusta valvotaan ja Suomessa on EU-tasolla ainutlaatuiset keinot valvoa ja puuttua sellaiseen omistukseen, joka muodostaa uhan Suomen turvallisuudelle. Venäjältä suuntautuva kiinteistökauppa on jo selvästi vähentynyt viisumikäytänteiden kiristämisen jälkeen. Marraskuussa käynnistettävä selvitys antaa lisätietoa siitä, miten kauppaa voidaan mahdollisesti rajoittaa vielä lisää.

Helsingissä 4.11.2022

Puolustusministeri Antti Kaikkonen